

**Vlada Crne Gore
Kabinet predsjednika
Kancelarija za evropske integracije**

NACRT

**JEDANAESTI POLUGODIŠNJI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U
OKVIRU PROCESA INTEGRACIJE CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU,
za period januar – jun 2019.**

Podgorica, septembar 2019.

SADRŽAJ

U V O D	3
1. Informacija o obavezama izvršenim u kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i napretku ostvarenom u pregovorima	4
<i>Savjet za stabilizaciju i pridruživanje</i>	4
<i>Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje</i>	4
<i>Sektorski pododbori</i>	4
1.1. Napredak Crne Gore u pregovaračkom procesu	5
1.2 Pregovori u pregovaračkim poglavljima 23. i 24.	6
2. Strategijski dokumenti i izvještaji	8
3. Politički dijalog s Evropskom unijom	9
4. Osvrt na preporuke Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje	10
Z A K L J U Č A K	18

U V O D

Na osnovu **Rezolucije o načinu, kvalitetu i dinamici procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju**, koja je usvojena 27. XII 2013, izrađen je Jedanaesti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, kojim Vlada informiše Skupštinu Crne Gore o toku pregovaračkog procesa. Prema Rezoluciji, Skupština Crne Gore na sjednicama redovnih zasjedanja razmatra polugodišnje izvještaje o toku procesa evropske integracije Crne Gore.

Jedanaesti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju odnosi se na period od 1. I 2019. do 30. VI 2019. Crna Gora je u izvještajnom periodu nastavila da bilježi konkretne rezultate, što se najbolje ogleda u činjenici da je Vlada Crne Gore usvojila Pregovaračku poziciju Crne Gore za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za poglavlje 8 – Konkurencija, a što je i potvrđeno tokom održavanja sastanaka u okviru sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Zvaničnici Crne Gore su u prvoj polovini 2019, kroz niz susreta s uglednim zvaničnicima zemalja članica Evropske unije, kao i s predstavnicima evropskih institucija, još jednom potvrdili da država sigurnim korakom nastavlja svoj put ka članstvu u evropsku zajednicu naroda. S tim u vezi, Crna Gora kontinuirano ispunjava obaveze iz EU agende, promoviše evropske vrijednosti, održava dobrosusjedske odnose i njeguje regionalni dijalog, što potvrđuje i činjenica da je prepoznata kao lider u regionu, čije uspostavljene prakse i pozitivna iskustva prate i koriste i ostale države iz susjedstva.

1. Informacija o obavezama izvršenim u kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i napretku ostvarenom u pregovorima

Savjet za stabilizaciju i pridruživanje

Deseti sastanak **Savjeta za stabilizaciju i pridruživanje EU i Crne Gore** održan je 27. VI 2019. u Briselu. Na sastanku je razmotren postignuti napredak Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji, kao i prioriteti za dalji rad u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Osim toga, razmijenjena su i mišljenja u vezi sa aktuelnim dešavanjima u Crnoj Gori i na Zapadnom Balkanu.

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje

Sedamnaesti sastanak **Parlamentarog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore** održan je 13. III 2019. u Strazburu. Glavne teme sastanka bile su: stanje pristupnih pregovora, napredak u oblasti vladavine prava i slobodi medija i odnosi između Evropske unije i Crne Gore, aktivnosti Odbora za dalju reformu izbornog i drugog zakonodavstva, kao i održivost i izazovi ekonomskih i fiskalnih reformi.

Sektorski pododbori

Od ukupno sedam sektorskih pododbora u prvoj polovini 2019. godine su održani:

Deseti sastanak **Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju između Crne Gore i Evropske komisije**, 12. VI 2019. u Podgorici. Na sastanku je razmatran ostvareni napredak u oblasti konkurencije, državne pomoći, zaštite potrošača i zdravlja, kao i napredak na planu reformi u sektoru bankarstva, osiguranja i drugih finansijskih usluga. Predmet razgovora su bili i ostvareni rezultati u oblasti prava osnivanja preduzeća i slobode pružanja usluga, prava intelektualne, industrijske i trgovinske svojine, kao i stanje u oblasti javnih nabavki i privrednog prava.

Dvanaesti sastanak **Pododbora za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i regionalni razvoj između Crne Gore i Evropske komisije**, 13. VI 2019. u Podgorici. Na sastanku je razmatran ostvareni napredak u oblasti saobraćaja, klimatskih promjena, životne sredine, energetike i regionalne politike. Dodatno, Pododbor je poslužio kao forum za razmjenu mišljenja u vezi s budućim izazovima, najboljim i najefikasnijim rješenjima u pogledu sprovođenja pravne tekovine i jačanja administrativnih kapaciteta u ovim oblastima.

Zajednički konsultativni odbor civilnog sektora Evropske unije i Crne Gore

Trinaesti sastanak **Zajedničkog konsultativnog odbora civilnog sektora Evropske unije i Crne Gore** održan je 7. VI 2019. u Podgorici. Na sastanku su razmatrani ciljevi održivog razvoja u EU i Crnoj Gori, kao i pregovaračko poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promjene. Predstavnici nevladinih organizacija sektora koji su učestvovali u radu Odbora, predstavili su stanje organizacija civilnog društva u Crnoj Gori.

Zajednički savjetodavni odbor između Komiteta regiona EU i Zajednice opština Crne Gore

Dvanaesta sjednica **Zajedničkog savjetodavnog odbora između Komiteta regiona EU i Zajednice opština Crne Gore** u čijem su fokusu odnosi EU – Crna Gora iz lokalne perspektive i pretpristupna pomoć EU Crnoj Gori, održana je 19. VI 2019. u Briselu. Na sjednici je naglašena neophodnost bliske saradnje i komunikacije s lokalnim vlastima o pitanjima vezanim za integracije i reformske procese u EU.

1.1. Napredak Crne Gore u pregovaračkom procesu

Ukupan bilans rezultata Crne Gore u dosadašnjem toku pregovaračkog procesa je 32 otvorena poglavlja, od kojih su tri privremeno zatvorena.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 7. III 2019. usvojila **Pregovaračku poziciju Crne Gore za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za pregovaračko poglavlje 8 – Konkurencija**, kako bi spremno dočekala Izvještaj o procjeni ispunjenosti početnih mjerila, kao i poziv za predavanje Pregovaračke pozicije, u cilju otvaranja posljednjeg neotvorenog poglavlja.

Vlada Crne Gore je 28. III 2019. donijela **Akcionni plan za realizaciju završnog mjerila za Pregovaračko poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika**. Na ovaj način je dat putokaz za prenošenje i sprovođenje pravne tekovine u ovom pregovaračkom poglavlju, a samim tim i realizaciju završnog mjerila.

Vlada Crne Gore je 4. IV 2019. usvojila **Informaciju o ispunjavanju obaveza definisanih kroz pregovaračko poglavlje 33 – Finansijske i budžetske odredbe s Predlogom revidiranog Akcionog plana za uspostavljanje sistema sopstvenih sredstava Evropske unije u Crnoj Gori** i definisanim obavezama institucija nosioca aktivnosti za ispunjavanje mjera iz Akcionog plana. Usvajanje ovog dokumenta je od posebnog značaja za ispunjenje jedinog završnog mjerila u ovom poglavlju, jer je mjerilom predviđeno usvajanje Akcionog plana u cilju jačanja administrativnih kapaciteta, kako bi se Crna Gora u dovoljnoj mjeri pripremila i uvela proceduralna pravila, kojima će osigurati da će od pristupanja biti spremna da ispravno obračunava, prognozira, obrazlaže, naplaćuje, isplaćuje, kontroliše i izvještava EU o sopstvenim sredstvima u skladu s pravnom tekovinom.

U okviru poglavlja **3 – Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga**, donijeto je više zakona koji doprinose ispunjenju **trećeg završnog mjerila**, koje se odnosi na usklađivanje sektorskih propisa sa Direktivom o uslugama 2006/123/EZ: Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, Zakon o detektivskoj djelatnosti, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreskim savjetnicima, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o turističkim organizacijama, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o

efikasnom korišćenju energije. Takođe, u cilju ispunjenja **četvrtog završnog mjerila** koje se odnosi na donošenje izmjena propisa u cilju ukidanja svih zahtjeva za državljanstvom za pristup i uživanje slobode pružanja usluga, izuzev zahtjeva za državljanstvom opravdanim i proporcionalnim s članom 51 UFEU, donijet je Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o posredovanju.

Vlada Crne Gore je 30. V 2019. donijela **Strategiju za borbu protiv prevara i upravljanje nepravilnostima u cilju zaštite finansijskih interesa Evropske unije za period 2019 – 2022. s Akcionim planom za period 2019 – 2020.** Realizacija ove aktivnosti je od naročite važnosti za ispunjenje trećeg završnog mjerila u **pregovaračkom poglavlju 32 – Finansijski nadzor**, jer se dokumentom obezbjeđuje strategijska osnova za unapređenje kapaciteta nacionalne Kancelarije za borbu protiv prevara (AFCOS) i ukupno funkcionisanje AFCOS mreže, kao i mehanizmi za efikasniju i efektivniju zaštitu finansijskih interesa EU.

Opština Ulcinj na sjednici Skupštine održanoj 24. VI 2019, u ime Vlade Crne Gore, proglasila je **Ulcinjsku Solanu zaštićenim područjem - parkom prirode**, nakon čega je Ministarstvo održivog razvoja i turizma kandidovalo Solanu za **Ramsar područje**, što predstavlja direktni doprinos realizaciji petog završnog mjerila u okviru **pregovaračkog poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene**.

Vlada Crne Gore je 27. VI 2019, donijela **Strategiju razvoja saobraćaja 2019 – 2035. s Akcionim planom 2019-2020**, koja je uslov za ispunjenje prvog završnog mjerila u okviru **pregovaračkog poglavlja 21 – Trans-evropske mreže**, čime je ispunjen formalno najzahtjevniji uslov za privremeno zatvaranje ovog poglavlja. Takođe, Vlada je na istoj sjednici utvrdila **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima**, čije je utvrđivanje jedan od uslova za ispunjenje prvog završnog mjerila u okviru **pregovaračkog poglavlja 14 – Saobraćajna politika**.

1.2 Pregovori u pregovaračkim poglavljima 23 i 24

Vlada Crne Gore je 31. I 2019. usvojila **Osmi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za 23. pregovaračko poglavlje – Pravosuđe i temeljna prava, za period jul – decembar 2018**, s Petim polugodišnjim izvještajem o realizaciji Operativnog dokumenta za sprječavanje korupcije u oblastima od posebnog rizika i **Osmi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za 24. pregovaračko poglavlje – Pravda, sloboda i bezbjednost, za period jul – decembar 2018**. U izvještajnom periodu, za realizaciju je dospjelo ukupno 200 mjera iz Akcionog plana za 23. pregovaračko poglavlje, od čega je realizovano 13 mjera (7%), u kontinuitetu se realizuje 158 mjera (79%), djelimično je realizovano 16 mjera (8%), a nije realizovano ukupno 13 mjera (6%). Kada je u pitanju Operativni dokument, u izvještajnom periodu su dospjele ukupno 54 mjere, od čega je realizovano deset (19%), u kontinuitetu se realizuju 33 (61%), djelimično su realizovane tri

(5%), a nije realizovano osam mjera (15%). Kada je u pitanju Akcioni plan za 24. pregovaračko poglavlje, za realizaciju su dospjele ukupno 152 mjere, od čega je realizovano 27 mjera (18%), u kontinuitetu se realizuje 87 mjera (57%), djelimično je realizovano 25 mjera (16%), a nije realizovano ukupno 13 mjera (9%).

Vlada Crne Gore je 13. VI 2019. donijela **Odluku o Savjetu za vladavinu prava**, kojom se utvrđuje sastav i način rada Savjeta za vladavinu prava, kao privremenog radnog tijela Vlade Crne Gore. Shodno odluci, predsjednik Savjeta je potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku, a sastav ukupno broji 12 članova, starješina relevantnih državnih organa u poglavlja 23 i 24. Savjet za vladavinu prava prati realizaciju obaveza iz poglavlja 23 i 24 u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, prati realizaciju obaveza u cilju ispunjenja privremenih mjerila u poglavlja 23 i 24, razmatra razloge za kašnjenje u realizaciji obaveza i daje preporuke državnim organima, organima državne uprave i drugim organima i institucijama za hitno postupanje u cilju realizacije obaveza iz poglavlja 23 i 24.

U oblasti vladavine prava, u izvještajnom periodu održano je ukupno pet **ekspertskih misija**. U periodu od 21. do 25. I 2019. održana je misija na temu izvršenja sudskih presuda u građanskim i privrednim stvarima, s ciljem pružanja Evropskoj komisiji i Crnoj Gori ocjene kapaciteta države na planu efikasnog sprovođenja sudskih odluka u građanskim i privrednim stvarima. U periodu od 11. do 13. III 2019. održana je misija na temu međunarodne pravosudne saradnje, s ciljem obezbjeđivanja procjene ukupnog napretka koji je Crna Gora ostvarila u oblasti pravosudne saradnje u građanskim i krivičnim stvarima. U periodu od 14. do 17. V 2019. održana je misija na temu prevencije i borbe protiv krijumčarenja i nedozvoljene trgovine cigaretama, s ciljem procjene trenutnog stanja i sagledavanja napretka u oblasti prevencije i borbe protiv krijumčarenja cigareta iz perspektive pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji u poglavlja 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost i 29 – Carinska unija. U periodu od 4. do 6. VI 2019. održana je misija na temu integrisanog upravljanja granicom, s ciljem procjene trenutnog stanja i sagledavanja napretka ostvarenog u oblasti integrisanog upravljanja granicom. Od 17. do 21. VI 2019. održana je misija na temu borbe protiv visoke korupcije i organizovanog kriminala, uključujući pranje novca. Cilj misije bio je analiza konkretnih, nedavno okončanih predmeta iz oblasti visoke korupcije i organizovanog kriminala, uključujući pranje novca, odnosno analiza njihovog procesuiranja kroz fazu istrage, krivičnog gonjenja i suđenja, zaključno s konačnom presudom i postupkom oduzimanja imovine stečene kriminalnom djelatnošću.

U cilju predstavljanja najnovijih rezultata ostvarenih u oblasti borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, crnogorska delegacija na čelu s glavnim pregovaračem za vođenje pregovora za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji **Aleksandrom Drljevićem**, u sastavu: članica Pregovaračke grupe za poglavlja 23 i 24 **Marijana Laković – Drašković**, glavni specijalni tužilac **Milivoje Katnić**, direktor Agencije za sprječavanje korupcije **Sreten Radonjić**, pomoćnik direktora Agencije za sprječavanje korupcije **Savo Milašinović** i

pomoćnik direktora Uprave policije za Sektor kriminalističke policije **Enis Baković**, sastala se s predstavnicima država članica EU i to: s članovima Radne grupe Savjeta Evropske unije za proširenje i država koje pregovaraju o pristupanju EU – COELA (u Briselu, 20. III 2019), s predstavnicima državnih institucija Njemačke (u Berlinu, 1. i 2. IV 2019), s nerezidentnim ambasadorima Holandije, Švedske, Španije, Belgije i Finske (u Beogradu, 23. IV 2019), s predstavnicima državnih institucija Holandije (u Hagu, 16. V 2019), kao i s predstavnicima Francuske (u Parizu, 17. V 2019).

2. Strategijski dokumenti i izvještaji

Vlada Crne Gore je 17. I 2019. usvojila **Informaciju o planu implementacije preporuka iz Analize medijskog sektora u Crnoj Gori za usklađivanje sa standardima Savjeta Evrope i Evropske unije**.

Vlada Crne Gore je 24. I 2019. **donijela Program ekonomskih reformi Crne Gore za period 2019 – 2021**, koji predstavlja strateški dokument za srednjoročno makroekonomsko i fiskalno programiranje, a sadrži i prateću agendu strukturnih reformi važnih za smanjenje ili eliminisanje prepreka za privredni rast i jačanje konkurentnosti.

Program ekonomskih reformi je dokument u potpunosti konzistentan s godišnjim Zakonom o budžetu i srednjoročnim budžetskim okvirom, kao i strateškim razvojnim dokumentima Crne Gore. U dokumentu su implementirane preporuke za njegovu izradu, date na Ministarskom dijalogu u maju 2018.

Na sjednici koja je održana 31. I 2019. Vlada Crne Gore je donijela **Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019 – 2020**. i usvojila **Izvještaj o realizaciji Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2018 – 2020, za 2018**, kao i **Dvadeseti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period oktobar – decembar 2018**.

S ciljem informisanja Evropske komisije o realizovanim aktivnostima u okviru pregovaračkog procesa, Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 7. III 2019. usvojila **II prilog izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za period 20. oktobar 2018 – 1. mart 2019**, koji obuhvata političke i ekonomske kriterijume, kao i pregled realizovanih aktivnosti i statističkih podataka za sva pregovaračka poglavlja.

Takođe, Vlada Crne Gore je 14. III 2019. usvojila **Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za 2018. za sprovođenje Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2014 – 2018**. Akcionim planom za 2018. planirano je 148 aktivnosti, koje su bile usmjerene na blagovremeno i tačno informisanje građana o procesu pristupanja Crne Gore EU. U potpunosti je realizovano 128 (86,48%), djelimično je realizovano 8 (5,40%), a 12 aktivnosti nije realizovano ili je odloženo za 2019. godinu (8,11%).

Vlada Crne Gore je 11. IV 2019. usvojila **Prvi kvartalni izvještaj o realizaciji**

obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2019 – 2020, kao i Deseti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul – decembar 2018.

Vlada Crne Gore je 6. VI 2019. usvojila **Dvadesetprvi kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period januar – mart 2019.** i donijela **Odluku o izmjeni Odluke o obrazovanju Radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na Pregovaračko poglavlje 3 – Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga.** Izmjena Odluke inicirana je usljed podnošenja zahtjeva za razrješenje s ove pozicije šefa Radne grupe Pavla D. Radovanovića, kao i predloga Ministarstva finansija, Unije poslodavaca Crne Gore i Inženjerske komore Crne Gore za izmjene dosadašnjih predstavnika ovih institucija u Radnoj grupi.

Vlada Crne Gore je 13. VI 2019. usvojila **Informaciju o potrebi uspostavljanja informacionog sistema za elektronsko upravljanje projektima koji se finansiraju iz fondova EU.** Informacijom se definišu neophodne aktivnosti u narednom periodu u cilju uspostavljanja funkcionalnog informacionog sistema za upravljanje fondovima EU, što je u direktnoj vezi sa šestim završnim mjerilom za pregovaračko poglavlje 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata.

3. Politički dijalog s Evropskom unijom

U izvještajnom periodu zabilježen je niz susreta zvaničnika Crne Gore s predstavnicima institucija i država članica Evropske unije. U tom smislu zabilježeno je da su upriličeni brojni odvojeni susreti predsjednika Crne Gore **Mila Đukanovića**, predsjednika Skupštine **Ivana Brajovića** i predsjednika Vlade **Duška Markovića** sa zvaničnicima Evropske unije, država članica i drugim evropskim partnerima: s komesarom za evropsku politiku susjedstva i pregovore o proširenju **Johanesom Hanom** (*Johannes Hahn*), s visokom predstavnicom Evropske unije za vanjske poslove i bezbjednosnu politiku **Federikom Mogerini** (*Federica Mogherini*), s predsjednikom Poljske **Andžejom Dudom** (*Andrzej Duda*), predsjednikom Slovenije **Borutom Pahorom**, predsjednikom Grčke **Prokopisom Pavlopoulosom**, s potpredsjednicom Bugarske **Ilijanom Jotovom**, kao i s predsjednikom Vlade Hrvatske **Andrejem Plenkovićem**. Tokom sastanaka još jednom je potcrtano da je crnogorski put ka EU jasno usmjeren na ispunjenje političkih i ekonomskih kriterijuma za članstvo u Uniji, a s tim u vezi i na jačanje kapaciteta kao uslova za ispunjenje ciljeva. Sagovornici državnih zvaničnika su ukazali na kontinuiranu podršku procesu evropske integracije, ističući da je Crna Gora dobar primjer u regionu i da je do sada postignut veliki napredak u pregovorima. Među ostvarenim susretima:

- Sastanak predsjednika Crne Gore **Mila Đukanovića** s predsjednikom Evropskog savjeta **Donaldom Tuskom** (*Donald Tusk*), predsjednikom Francuske **Emanuelom**

Makronom (*Emmanuel Macron*) i saveznom kancelarkom Njemačke **Angelom Merkel**.

- Sastanak predsjednika Skupštine Crne Gore **Ivana Brajovića** s predsjednikom Mađarske **Janošom Aderom** (*János Áder*), predsjednikom Vlade Slovenije **Marjanom Šarecom**, predsjednikom Doma poslanika Italije **Robertom Fikom** (*Roberto Fico*), zamjenikom predsjedavajućeg Doma lordova i državnim sekretarom za odbranu u Ujedinjenom Kraljevstvu **Frederikom Ričardom Pen Kurzonom** (*Frederick Richard Penn Curzon*) i ministrom vanjskih poslova Češke **Tomašem Petričekom**.
- Sastanak predsjednika Vlade Crne Gore **Duška Markovića** s predsjednikom Rumunije **Klausom Vernerom Johanisom** (*Klaus Werner Iohannis*) i predsjednicom Vlade Rumunije **Vasilikom – Viorikom Dančilom** (*Vasilica Viorica Dăncilă*), kao i sa saveznom kancelarom Austrije **Sebastijanom Kurcom** (*Sebastian Kurz*).
- Susret ministra vanjskih poslova Crne Gore **Srdana Darmanovića** s predsjednikom Bugarske **Rumenom Radevim** (*Rumen Georgiev Radev*), šefom finske diplomatije **Timom Soinijem** (*Timo Soini*), ministrom vanjskih poslova SR Njemačke **Hajkom Masom** (*Heiko Maas*), predsjednikom Odbora za EU poslove u Bundestagu **Gunterom Krihbaumom** (*Gunther Krichbaum*) i predsjednikom Odbora za vanjske poslove **Norbertom Retgenom** (*Norbert Röttgen*).

4. Osvrt na preporuke Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje

Izorno zakonodavstvo

U izvještajnom periodu, poslanici vladajuće koalicije, zajedno s predstavnicima civilnog sektora, kao pridruženim članovima, uz pomoć međunarodnih i nadležnih državnih organa, održali su niz konsultativnih sastanaka na nivou radnih grupa Odbora za dalju reformu izbornog i drugog zakonodavstva i izradili prve nacрте zakonskih rješenja, uz pretpostavku za dalje unapređenje izbornog ambijenta. Ipak, odluke se neće donositi jednostrano, već će se dalji rad zasnivati na uvažavanju sugestija svih relevantnih političkih subjekata. Kao podrška Odboru formiran je Sekretarijat, koji je u prethodnom periodu radio na izradi zakonskih analiza; urađeno je ukupno sedam istraživanja za potrebe rada radnih grupa, realizovane dvije studijske posjete Hrvatskoj i Estoniji, a sve u cilju jačanja administrativnih kapaciteta, razmjene iskustva i primjene najboljih praksi.

Pravosuđe i borba protiv korupcije i organizovanog kriminala

U oblasti **pravosuđa**, Vlada Crne Gore je 11. IV 2019. usvojila Treći polugodišnji izvještaj o realizaciji mjera iz Akcionog plana za implementaciju Strategije reforme pravosuđa 2017 – 2018, za period od 1. VII do 31. XII 2018. Prema podacima iz izvještaja, od

ukupno 158 dospelih aktivnosti realizovano je 12 aktivnosti (8%), 130 aktivnosti se realizuje u kontinuitetu (82%), djelimično je realizovano devet aktivnosti (6%), a sedam aktivnosti nije realizovano (4%).

U izvještajnom periodu, izabrano je 14 sudija i predsjednika sudova: u postupku napredovanja u sud višeg stepena izabran je jedan sudija iz višeg suda u Vrhovni sud Crne Gore; dvoje sudija je izabrano za predsjednike sudova, dok je šest predsjednika ponovo birano na tu funkciju; dvoje sudija je dobrovoljnim trajnim raspoređivanjem premješteno u drugi sud. Tri kandidata za sudije su završila inicijalnu obuku i izabrani za sudije osnovnih sudova.

Na ponovljeni javni oglas za izbor novih članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika koji je objavljen 8. V 2019. prijavila su se četiri kandidata, koji nijesu dobili potrebnu većinu u prvom glasanju.

U izvještajnom periodu, vođen je jedan disciplinski postupak protiv sudije, kojem je utvrđena povreda i izrečena kazna 20% zarade u trajanju od tri mjeseca. Nije bilo pokrenutih disciplinskih postupaka protiv državnih tužilaca, a bila su tri disciplinska postupka protiv javnih izvršitelja.

Na planu **borbe protiv korupcije**, Agencija za sprječavanje korupcije je nastavila s jačanjem kapaciteta i sprovođenjem antikorupcijskih mjera iz svoje nadležnosti, uključujući realizaciju preporuka Evropske komisije na planu izdavanja prekršajnih naloga i oduzimanja imovinske koristi stečene izvršenjem prekršaja. Značajno je istaći da je u 2019. povećan broj članova Vlade koji su dali saglasnost za pristup bankovnim računima, odnosno saglasnost je dalo 12 članova Vlade, što čini 60% od ukupnog broja.

U dijelu praćenja propisa i davanja mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije, Agencija za sprječavanje korupcije je 10. I 2019. objavila Mišljenje na Zakon o akademskom integritetu i dostavila ga predlažaču zakona, Skupštini, Vladi i Savjetu Agencije. Takođe, izrađen je Izvještaj o donošenju i sprovođenju planova integriteta u 2018, koji sadrži detaljnu analizu planova integriteta i izvještaja o njihovom sprovođenju, vršenu po sistemima i podsistemima organa vlasti, s preporukama za dalje unapređenje planova integriteta i izvještaja o njihovom sprovođenju. Izvještaj je sastavni dio Godišnjeg izvještaja o radu ASK za 2018, koji je Skupština Crne Gore usvojila 20. VI 2019. Analiza upitnika i procjena efikasnosti i efektivnosti planova integriteta, koja je prvi put izrađena 2019, sastavni je dio Izvještaja o donošenju i sprovođenju planova integriteta u 2018.

Kada je u pitanju razvoj IT sistema Agencije, početkom januara 2019. pušten je u rad novi modul za kontrolu političkih partija i praćenje izbornih kampanja i kontinuirano se radi na njegovom unapređenju. Urađeni su elektronski obrasci za podnošenje izvještaja političkih subjekata u izbornoj kampanji, dok su u velikoj mjeri odrađeni sistemi koji se odnose na kontrolu i vođenje evidencije organa vlasti obveznika zakona u toku izborne kampanje, kao

i izbornih kampanja i političkih subjekata kad je u pitanju finansiranje i kontrola redovnog rada i izbornih kampanja. U IT sistem su unijeti svi podaci od početka rada Agencije (1. I 2016). Unaprijeđen je IT sistem Agencije uključujući algoritam za slučajni odabir javnih funkcionera prilikom provjere izvještaja o prihodima i imovini.

Na planu **borbe protiv organizovanog kriminala**, Vlada Crne Gore je 11. IV 2019. utvrdila Predlog zakona o izmjenama Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, koji je 25. IV 2019. upućen Skupštini na dalju proceduru. Zakonom se poboljšava efikasnost istraga, preciziraju i usaglašavaju pojedine odredbe i olakšavaju uslovi za pokretanje i vođenje finansijskih istraga. Vlada je 4. IV 2019. usvojila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave policije, kojim je utvrđena nova organizacija Uprave policije, a osnovane su nove organizacione strukture. Formiranjem Sektora za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije crnogorska policija je osnažila organizacionu strukturu i proširila kapacitete koji su spremni da odgovore svim izazovima međunarodnog organizovanog kriminala, s posebnim akcentom na ubistva izvršena na organizovan način, međunarodno krijumčarenje narkotika, sajber bezbjednost i finansijski kriminalitet.

U oblasti **borbe protiv trgovine ljudima**, Vlada Crne Gore je 28. II 2019. donijela Strategiju za borbu protiv trgovine ljudima za period 2019 – 2024. i prateći Akcioni plan za implementaciju Strategije za 2019.

Kada je u pitanju **borba protiv terorizma**, Vlada Crne Gore je 21. II 2019. usvojila XV izvještaj o sprovođenju Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma 2015 – 2018. i Akcionog plana 2017 – 2018. za izvještajni period jul – decembar 2018.

Temeljna prava

Na planu **reformе zatvorskog sistema**, preduzete su aktivnosti na poboljšanju uslova boravka lica lišenih slobode. U martu 2019. formirana je Komisija za otvaranje i vrednovanje ponuda za izradu projektne dokumentacije izgradnje Specijalne zdravstvene ustanove, Multifunkcionalnog objekta, Prijavnice i Otvorenog zatvora (glavni projekat). Komisija je pripremila projektni zadatak za izradu glavnog projekta zatvorenog kompleksa Uprave za izvršenje krivičnih sankcija i u toku je postupak donošenja odluke po javnom konkursu za izbor projektanta. 1. VI 2019. dobijena je saglasnost od strane glavnog državnog arhitekta na odabrano idejno rješenje za gradnju četiri nova objekta zatvorenog kompleksa Uprave za izvršenje krivičnih sankcija, među kojima je i Specijalna zdravstvena ustanova.

Što se tiče izgradnje Zatvora za sjevernu regiju Crne Gore, Vlada Crne Gore je 28. III 2019. usvojila Izvještaj za 2018. Savjeta za praćenje sprovođenja Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2017 – 2021. i Akcionog plana za sprovođenje Strategije izvršenja krivičnih sankcija za period 2017 – 2021, u kojem se navodi da će se Zatvor za sjevernu regiju graditi u Opštini Mojkovac. Tim povodom, 28. VI 2019. objavljena je Odluka o donošenju

izmjena i dopuna Prostorno – urbanističkog plana Opštine Mojkovac („Sl. list CG”, broj 36/19).

Na planu **prevencije torture**, Uprava policije je u aprilu 2019. donijela Instrukciju o sprovođenju preporuka iz Izvještaja Evropskog komiteta za prevenciju torture i nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) o posjeti Crnoj Gori u periodu od 9. do 16. X 2017, koja je upućena na postupanje svim organizacionim jedinicama. Sastavni dio Instrukcije čini i Plan aktivnosti za sprovođenje mjera sadržanih u tom aktu. Takođe, vrhovni državni tužilac je, nakon objavljivanja i predstavljanja izvještaja CPT donio uputstvo opšteg karaktera, obavezujuće za sve državne tužioce, kojim se zahtijeva da državni tužioci preduzmu mjere i radnje u cilju postizanja hitne, nezavisne i djelotvorne istrage u svim predmetima formiranim zbog torture izvršene od strane policijskih i zatvorskih službenika.

U oblasti **prava manjina**, Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava je 20. VI 2019. donio Odluku o prvoj raspodjeli sredstava za finansiranje projekata u iznosu od 565.967,81 eura za finansiranje 99 projekata.

U oblasti **rodne ravnopravnosti**, Vlada Crne Gore je 28. III 2019. usvojila Program za sprovođenje Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017 – 2021, za 2019. i 2020, s Izvještajem o realizaciji Programa za 2018. U maju 2019. je pripremljen Nacionalni Izvještaj o implementaciji Pekinške deklaracije i Platforme za akciju (Bpfa) i Agende za održivi razvoj 2030 (Agenda 2030), koji je upućen Komisiji za status žena na razmatranje i usvajanje. U izvještaju je dat presjek dostignuća u posljednjih pet godina i izazova koji nas očekuju u oblasti rodne ravnopravnosti. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je, u koordinaciji sa nadležnim institucijama, sačinilo Izvještaj o sprovođenju hitnih preporuka koji je Vlada usvojila u junu 2019.

Kada su u pitanju **prava osoba s invaliditetom**, Vlada Crne Gore je 17. I 2019. donijela novi Akcioni plan prilagođavanja objekata u javnoj upotrebi za pristup, kretanje i upotrebu licima sa invaliditetom i licima smanjene pokretljivosti, kojim je definisano 10 objekata za prilagođavanje.

Kada je riječ o **pravima pripadnika LGBTI populacije**, Vlada Crne Gore je 28. III 2019. usvojila završni izvještaj o sprovođenju Strategije unapređenja kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori 2013 – 2018.

Kada je u pitanju **sloboda medija**, Vlada Crne Gore je 17. I 2019. usvojila Informaciju o planu implementacije preporuka iz Analize medijskog sektora u Crnoj Gori za usklađivanje sa standardima Savjeta Evrope i Evropske unije “Jačanje pravosudne ekspertize o slobodi izražavanja i medija u Jugoistočnoj Evropi 2018 (JUFREX)”. Informacija sadrži 85 preporuka, od čega je realizovano 52,94%, pri čemu se karakter određenih preporuka preklapa u zavisnosti od tematske oblasti i nosioca aktivnosti. U dijelu zakonodavnog okvira slobode medija, preporuke JUFREX-a su u najvećoj mjeri implementirane kroz Nacrt zakona o

medijima i Nacrt zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG. Nakon izrade, nacrti ovih zakona su dostavljeni na ekspertsko mišljenje Savjetu Evrope i OEBS-u, a potom su 3. I 2019. raspisane javne rasprave, koje su trajale zaključno s 20. II 2019, odnosno 22. II i 8. III 2019, kada su održani okrugli stolovi na temu ovih zakona.

Skupština Crne Gore je 20. VI 2019. imenovala osam članova Savjeta Radio Televizije Crne Gore (RTCG). Za preostalog člana Savjeta (nevladine organizacije iz oblasti ljudskih prava i sloboda), Administrativni odbor Skupštine je 14. VI 2019. objavio javni poziv u trajanju od 45 dana.

Vlada Crne Gore je 25. IV 2019. usvojila šesti po redu Izvještaj o radu Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji, nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija, za period od 23. V 2018. do 23. II 2019. Izvještaj je obuhvatio analizu sljedećih slučajeva: ranjavanje novinarkе ND „Vijesti“ Oliverе Lakić od 8. V 2018, napad na novinara Šemsudina Radončićа od 15. XI 2018. i napad na njegovu imovinu iz 2017, zatim ubistvo glavnog i odgovornog urednika lista „Dan“ Duška Jovanovićа, napad na novinara Tufika Softićа iz 2007. i 2013, napad na novinarku portala „Standard“ i „A1“ televizije Milicu Minić.

Prema podacima Vrhovnog suda, četiri predmeta koja su formirana zbog krivičnog djela ugrožavanje sigurnosti iz člana 168 Krivičnog zakonika Crne Gore, izvršenog tokom 2018, na štetu novinara Seada Sadikovićа (dva predmeta) i novinarki Svetlane Đokić i Jelene Jovanović, okončana su pravosnažnim presudama, dok je u predmetu povodom napada na novinarku Oliveru Lakić pokrenut krivični postupak. U prvoj polovini 2019. nije bilo registrovanih krivičnih djela na štetu novinara ili njihove imovine, koji bi se odnosili na njihov profesionalni rad.

Ekonomski razvoj

Fiskalna politika u 2018. bila je usmjerena na primjenu mjera fiskalne konsolidacije, prethodno definisanih Planom sanacije budžetskog deficita i javnog duga za period 2017 – 2021. i Fiskalnom strategijom za period 2017 – 2020, kako bi se preduprijedili fiskalni rizici i preokrenuo trend javnih finansija. Dizajnirane mjere dale su pozitivne efekte i rezultirale povećanjem javnih prihoda, što je uz racionalizaciju javne potrošnje, omogućilo smanjenje deficita i zaustavilo trend rasta javnog duga, odnosno stvorilo uslove za njegovo postepeno opadanje u srednjem roku. Sprovođenje mjera usmjerenih na jačanje stabilnosti javnih finansija, pratile su i dinamične stope ekonomskog rasta, što je uz unapređenje kreditnog izgleda zemlje, za rezultat imalo jačanje ukupnog ekonomskog ambijenta.

Da Crna Gora nastavlja da ulaže napore u jačanje ekonomskog okvira, potvrđeno je realnom **stopom rasta BDP-a** u 2018. od 4.1%, odnosno 3,0% u I kvartalu 2019, dok je javni dug Crne Gore na kraju 2018. iznosio 2.991,73 miliona eura, odnosno 64,97% BDP-a. Osim toga, prema preliminarim podacima, nastavlja se i rast neto priliva stranih direktnih

investicija u prvih šest mjeseci 2019. koji je iznosio je 227,3 miliona eura, što je 48% više u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Ukupan bruto priliv stranih direktnih investicija iznosio je 374,7 miliona eura, jer se iz države odlilo 147,4 miliona eura, što je 41% manje u odnosu na isti period 2018. Takođe, prema statističkom izvještaju Zavoda za zapošljavanje iz maja 2019, stopa nezaposlenosti iznosi 15,95%, i 2,97% je niža nego prethodne godine, kada je bila 18,92%.

Siva ekonomija i aktivna politika zapošljavanja

Kako je suzbijanje **sive ekonomije**, shodno Programu rada Vlade za 2019, jedna od prioriternih oblasti, Vlada je proširila Komisiju za borbu protiv sive ekonomije. Pored proširenog sastava članova iz nadležnih institucija, novi članovi Komisije su i predstavnici privredne zajednice i socijalni partneri.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore realizuje programe **aktivne politike zapošljavanja**. U prvoj polovini 2019, u navedene programe je uključeno 1.197 nezaposlenih lica. U ukupnom broju učesnika programa aktivne politike zapošljavanja lica ženskog pola učestvuju sa 52,8%, mladi sa 38,9%, dok učešće dugoročno nezaposlenih iznosi 35%. Oko 57 % učesnika su lica iz opština Sjevernog regiona.

U mjere aktivne politike zapošljavanja uključeno je 57 pripadnika Roma i Egipćana iz evidencije nezaposlenih lica (28,0% lica ženskog pola). U javni rad "Neka bude čisto", uključeno je 11 lica, a u ostalim programima javnog rada uključena su 34 lica. U programe obrazovanja i osposobljavanja odraslih uključeno je 12 lica.

Uz finansijsku podršku iz Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA), započeti su projekti usmjereni ka povećanju zapošljivosti i zapošljavanju različitih kategorija nezaposlenih lica, s posebnim fokusom na mlade, žene, dugoročno nezaposlena lica i pripadnike RE populacije. Dodatno, Ministarstvo rada i socijalnog staranja će nastaviti aktivnosti s Međunarodnom organizacijom rada u pravcu dobijanja ekspertske pomoći za unapređenje mjera aktivne politike zapošljavanja koje će se realizovati za konkretne ciljne grupe.

Regionalna saradnja

Crna Gora je u kontinuitetu posvećena **regionalnoj saradnji** i ima aktivnu ulogu u izgradnji stabilnijeg i bezbjednijeg regiona kroz učešće u oko 35 regionalnih organizacija i inicijativa. Crna Gora je od 1. VI 2018. do 31. V 2019. predsjedavala Jadransko – jonskom inicijativom (JJI) i Strategijom EU za Jadransko – jonski region (EUSAIR) kao prva država koja nije članica EU, a koja predsjedava makro-regionalnom strategijom. U okviru predsjedavanja, Crna Gora je bila domaćin sastanka ministara vanjskih poslova JJI i Foruma EUSAIR-a u Budvi, 7. i 8. V 2019. Predsjedavanje je ocijenjeno kao uspješno, a naša zemlja je još jednom pokazala spremnost da bude aktivan učesnik i inicijator različitih regionalnih aktivnosti i time ojača svoju ulogu i prepoznatljivost u regionu i šire. Obnovljen je status

partnera za međusektorski dijalog u Organizaciji crnomorske ekonomske saradnje (BSEC) na period od 1. I 2019. do 1. I 2021.

U okviru **Zapadno – balkanske šesterke i Berlinskog procesa**, Crna Gora je bila domaćin Ministarskog sastanka o tranziciji čiste energije na Zapadnom Balkanu, 21. II 2019, na kome je potpisana zajednička Izjava kojom se potpisnice obavezuju na prelaz na čistu energiju u regionu. Crna Gora je učestvovala i na sastanku ministara evropskih integracija ZB6 (Varšava, 15. II 2019). u okviru poljskog predsjedavanja Berlinskim procesom. Crna Gora kontinuirano radi na ispunjenju svih obaveza koje proističu iz Berlinskog procesa i posvećena je jačanju regionalne ekonomske saradnje i implementaciji Višegodišnjeg akcionog plana za regionalni ekonomski prostor šest zemalja Zapadnog Balkana u CEFTA pravnom okviru. U tom kontekstu, Vlada je donijela Individualni akcioni plan za implementaciju regionalne reformske investicione agende (IRAP) 9. V 2019, a ujedno je i odobrila Dodatni protokol 6 uz Ceftu o trgovini uslugama.

U kontekstu **Zapadnobalkanskog investicijskog okvira (ZIO)** na XXI poziv za tehničku podršku za pripremu projektne dokumentacije, koji je završen 1. III 2019, Crna Gora je podnijela dvije projektne prijave:

Priprema nacionalnog plana za razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu, s predloženim iznosom granta od 0,55 miliona eura, uz podršku Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD);

Priprema sveobuhvatnog Glavnog projekta za unapređenje građevinske i elektromehaničke infrastrukture na dionici željezničke linije Golubovci – Bar (u okviru pruge Bar – Vrbnica), s predloženim iznosom od 3 miliona eura, uz podršku Njemačke razvojne banke (KfW).

Oba projekta su pozitivno ocijenjena, o čemu je crnogorska delegacija detaljno informisana na sastanku Grupe finansijera projekata ZIO, koji je održan 23. i 24. V 2019. u Tirani. Evropska komisija je sredstva potrebna za sprovođenje navedenih projekata odobrila na dvadesetom sastanku Upravnog odbora Zapadnobalkanskog investicionog okvira, koji je 25. VI 2019. održan u Berlinu.

Kad je u pitanju bilateralna saradnja, četvrte bilateralne političke konsultacije između ministarstava vanjskih poslova Crne Gore i Kosova, na nivou generalnih direktora, održane su 4. II 2019. Bilateralne političke konsultacije Ministarstva vanjskih poslova Crne Gore i Sjeverne Makedonije, na nivou državnih sekretara, održane su 15. II 2019. u Podgorici.

Crna Gora je u martu 2019, potpisala Sporazum o saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Republike **Kosovo** u kontekstu pristupanja Evropskoj uniji, čime je ispunila obavezu iz člana 15 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju da sklopi bilateralne sporazume sa svim zemljama koje imaju na snazi SSP s EU. Crna Gora je završila unutrašnje pravne procedure neophodne za stupanje na snagu ovog sporazuma i o tome obavijestila kosovsku stranu notom 20. VI 2019.

Crna Gora je učestvovala i na Drugom digitalnom samitu u Beogradu, 4. i 5. IV 2019. na kome je potpisala **Sporazum o snižavanju cijena rominga za zemlje Zapadnog Balkana** (stupio na snagu 1. VII 2019).

Crna Gora sprovodi sve **restriktivne mjere Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija i EU**. Kada je u pitanju **Zajednička vanjska i bezbjednosna politika EU**, Crna Gora se bez izuzetaka pridružuje zajedničkim pozicijama EU, izjavama/deklaracijama, saopštenjima i demarševima (stepen usaglašenosti 100%). U aprilu 2019, Vlada je donijela Odluku o izmjenama i dopuni Odluke o uvođenju međunarodnih restriktivnih mjera utvrđenih odlukama Savjeta Evropske unije 2014/145/ZVBP od 17. III 2014. godine, 2014/151/ZVBP od 21. III 2014. godine, 2014/238/ZVBP od 28. IV 2014. godine, 2014/265/ZVBP od 12. V 2014. godine, 2014/308/ZVBP od 28. V 2014. godine, 2014/455/ZVBP od 11. VII 2014. godine, 2014/475/ZVBP od 18. VII 2014. godine, 2014/499/ZVBP od 25. VII 2014. godine, 2014/508/ZVBP od 30. VII 2014. godine, 2014/658/ZVBP od 8. IX 2014. godine, 2014/801/ZVBP od 17. XI 2014. godine, 2014/855/ZVBP od 28. XI 2014. godine, 2015/241/ZVBP od 9. II 2015. godine, 2015/432/ZVBP od 13. III 2015. godine i 2015/1524/ZVBP od 14. IX 2015. godine i 2016/359/ZVBP od 10. III 2016. godine i 2016/1671/ZVBP od 15. IX 2016. godine i 2016/1961/ZVBP od 8. XI 2016. godine i 2017/445/ZVBP od 13. III 2017. godine i 2017/1386/ZVBP od 25. VII 2017. godine i 2017/1418/ZVBP od 4. VIII 2017. godine („Sl. list Crne Gore“, br. 27/19 od 17. V 2019).

Zaštita životne sredine

U okviru pregovaračkog poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene, u skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list CG", br. 75/18), procjena uticaja vrši se za projekte iz oblasti industrije, rudarstva, energetike, saobraćaja, turizma, poljoprivrede, šumarstva, vodoprivrede, komunalnih djelatnosti i projekte koji se planiraju u zaštićenom prirodnom dobru i lokalitetu nepokretnog kulturnog dobra shodno Uredbi o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu.

Elaboratom se vrši analiza i ocjenjuje kvalitet segmenata životne sredine i njihov uticaj na određenom prostoru, međusobni uticaj postojećih i planiranih aktivnosti, direktnih i indirektnih uticaja projekta na životnu sredinu i sprovođenje mjera za sprečavanje, otklanjanje, ublažavanje ili sanaciju štetnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi. Nosilac projekta dužan je da sprovede mjere utvrđene elaboratom na koji je data saglasnost ili mjere utvrđene odlukom da nije potrebna izrada elaborata. Provjeru sprovođenja mjera vrši ekološki inspektor i sačinjava zapisnik koji dostavlja nadležnom organu.

Dodatno, na osnovu Zakona o zaštiti prirode propisana je procedura da se za svaki projekat i aktivnost u zaštićenom području, koji nije predmet procjene uticaja projekata na životnu sredinu mora dobiti dozvola od strane Agencije za zaštitu životne sredine (AZPŽS). Takođe, shodno Zakonu o zaštiti prirode za planska dokumenta AZPŽS izdaje mjere i uslove

zaštite prirode.

ZAKLJUČAK

U prvoj polovini 2019. Crna Gora je nastavila da bilježi značajne rezultate u pregovaračkom procesu s Evropskom unijom, koji su afirmisani usvajanjem Pregovaračke pozicije Crne Gore za Međuvladinu konferenciju o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za poglavlje 8 – Konkurencija, te usvajanjem dokumenata koji se odnose na ispunjenje obaveza definisanih kroz otvorena pregovaračka poglavlja. Takođe, institucije u Crnoj Gori koje su uključene u proces pregovora s Evropskom unijom u kontinuitetu dobijaju ohrabrujuće poruke i podršku koja stiže sa adresa kako same Evropske unije, tako i njenih zemalja članica. U izvještajnom periodu usvojeni su Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019-2020. i Izvještaj o realizaciji Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2018 –2020, za 2018.

Takođe, usvojeni su i Dvadeseti i Dvadesetprvi kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, kao i Deseti polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju. Nastavljeno je sa održavanjem sektorskih pododbora: Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju između Crne Gore i Evropske komisije i Pododbora za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i regionalni razvoj između Crne Gore i Evropske komisije.

U skladu sa ustaljenom praksom izvještavanja koju je uvela Evropska komisija, usvojen je i II prilog izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za period 20. oktobar 2018 – 1. mart 2019, koji sadrži osvrt na opštu spremnost za članstvo i pojedinačni napredak u naznačenom periodu, nakon čega je Evropska komisija objavila izvještaj o Crnoj Gori za 2019, koji je Vlada Crne Gore 29. V 2019. predstavila na konferenciji za medije. Crna Gora će u narednom periodu kroz različite pregovaračke strukture posebnu pažnju posvetiti planiranju i realizaciji aktivnosti koje će dovesti do ispunjenja preporuka Evropske komisije.

Crna Gora se u posljednjih sedam godina adaptirala na nove uslove, postavila nove i zahtjevne principe, odnosila se prema procesu kao vlasništvu cijelog društva i naporno radila na suočavanju sa izazovima u interesu transformacije cjelokupnog društva i sistema, što pokazuju i rezultati postignuti u ovom izvještajnom periodu. Ispunjenje zahtjevnih obaveza na planu stremljenja ka punopravnom članstvu Crne Gore u Evropskoj uniji iziskuje kontinuiranu posvećenost koju država nastoji da održi na dosadašnjem nivou, bez obzira na izazovan period koji proživljava sama Unija. S tim u vezi, Crna Gora nastavlja da posvećeno i odlučno teži ostvarenju glavnog vanjskopolitičkog cilja, odnosno ispunjenju svih zahtjeva definisanih evropskom agendom.